Geachte leden van de gemeenteraad,

Onderstaande vragen zijn door de heer Kouwen van de Volkspartij gesteld. In de stukken die zijn toegezonden bij raadsmededeling (BM1801717) is ook de nodige achtergrondinformatie toegevoegd die ook voor een deel deze vragen al beantwoord. Onderstaand vindt u de beantwoording, wij hebben bij de beantwoording, de vragen die op hetzelfde onderwerp betrekking hadden, gegroepeerd:

Algemeen

1. Wanneer was het college op de hoogte dat de tekorten over 2017 richting de 1.5 miljoen gingen lopen?
   Op 8 maart alle correctieboeking en daarmee het resultaat bekeend. De portefeuillehouder is op 12 maart en het volledige college is op 13 maart geïnformeerd.

2. Er wordt gesproken over 1 gezin die in onze gemeente is komen wonen en dat die alleen al 500.000 euro aan kosten met zich meebracht. In welk jaar is dit gezin ingeschreven in onze gemeente?
   Zonder in te gaan op de persoonlijke situatie, kunnen wij u aangeven dat het gezin al voor 2017 in onze gemeente is komen wonen. Wij hebben u deze informatie gegeven om te schetsen dat het moeilijk te voorspellen is hoe groot de zorgvraag per jaar is. Excessen in zorgvragen zijn altijd mogelijk en kosten helaas vaak veel geld om de juiste hulp en ondersteuning te bieden.

3. Klopt het dat gezinnen die gebruik maken van jeugdzorg per 1-1-2017 75% zijn gekort op zorg?
   We hanteren in onze gemeente (en jeugdzorgregio) geen budgetplafonds of budgetsturing. Wij herkennen daarom u vraag niet in die context. Wel hebben we in de afgelopen jaren ingestoken op het verminderen van PGB's, door deze om te zetten naar Zorg in Natura. De wijze waarop wij ons stelsel en de inkoop hebben ingericht, zorgt ervoor dat er meer van de oude "kleinere" PGB aanbieders nu met relatief kleine moeite een contract met ons aan kunnen gaan. Als we kijken naar de omzet bij onze jeugdhulpaanbieders zien we ook daar geen korting van deze omvang. Wij hebben als jeugdzorgregio in 2016 een nieuwe manier van inkopen gerealiseerd, de arrangementsystematiek. De tarieven voor de arrangementen in 2017, zijn ten opzichte van 2016, gekort als een van de maatregelen om binnen budget te blijven. De totale bezuinigingsopgave die we hebben als gemeenten en jeugdzorgregio voor de periode 2015-2018 is ongeveer 20%.

4. Hoe is het dan mogelijk dat u dan toch 1.4 miljoen tekort komt
   Zoals u in de analyse 2017 kunt lezen is er een grote vraag geweest voor gespecialiseerde jeugdzorg. We zien een toename in de zorgvraag en met name in de intensiteit van de zorgvraag. Wij hanteren het beleid dat we iedereen met een hulpvraag zo goed mogelijk helpen zonder dat we daarbij plafonds kennen voor het toekennen en inzetten van zorg en ondersteuning. Daarnaast hebben we te maken met een krimpend budget vanuit de rijksoverheid. De decentralisatie gaat gepaard met een forse bezuiniging, waarbij de verwachting is dat gemeenten door de zorg dichterbij te organiseren, deze kunnen realiseren. De tekorten die nu bij ons, en meer gemeenten in Nederland, ontstaan roepen vragen op of we het tempo van de bezuinigingen kunnen realiseren.

Vragen over begroting:

5. Hoeveel personen hebben er in 2017 aanspraak gemaakt op de pot jeugdzorg?
   In 2017 hebben we 624 jeugdigen geholpen, met grote en kleine hulpvragen.

6. Wat was het totale budget in de begroting over 2017?
7. Wat waren de begrotingen van 2015, 2016 en 2017 met betrekking tot PGB's en jeugdzorg?

Totaal jeugdzorg

	2017			2016			2015		
	Begroting	jaarrekening	Verschil	Begroting	Jaarrekening	Verschil	Begroting	Jaarrekening	Verschil
Realisatie jeugdzorg	4.691.012,00	6.112.031,69	-1.421.019,69	4.222.430,00	4.402.711,40	-180.281,40	5.085.945,00	4.780.297,89	305.647,11
IU sociaal domein*	4.216.715,00	4.216.715,00	18.924,85	4.316.829,00	4.316.829,00	-	5.007.560,00	4.744.974,00	262.586,00
Saldo Jeugdzorg	474.297,00	1.895.316,69	-1.439.944,54	-94.399,00	85.882,40	-180.281,40	78.385,00	35.323,89	43.061,11

* IU sociaal domein= integratie uitkering sociaal domein, deel jeugd.

PGB	Begroting	Jaarrekening	Verschil
2017	€ 250.000,00	€ 228.328,53	€ 21.671,47
2016	€ 500.000,00	€ 284.867,00	€ 215.133,00
2015	€ 1.036.056,00	€ 475.744,30	€ 560.311,70

8. Wat zijn de tekorten over het eerste kwartaal van 2018?
   We spreken nog niet over tekorten in het eerste kwartaal van 2018, we zien echter wel dat de lijn van 2017 zich doorzet in 2018. Er is nog steeds een hoog zorggebruik waarbij we, als we niets doen, weer afstevenen op een tekort van deze omvang. Zoals u, in de bijgevoegde stukken bij de raadsmededeling kan zien, hebben wij een actieplan 2018 opgesteld. Met dit plan hopen we door bij te sturen op onderdelen, de tekorten te beperken. Blijft voorop staan dat we alle burgers blijven voorzien van de juiste zorg en ondersteuning. In de perspectiefnota zullen wij u nader informeren over de cijfers van 2018

9. Hoe verhouden de kosten per persoon zich tot personen in buurtgemeentes van gelijke grote, bv Tholen, Woensdrecht en Halderberge?
10. Hoe verhouden de kosten van zorg in natura zich tot het landelijk gemiddelde?

De systematiek die we hebben gekozen maakt dat we geen vergelijking kunnen maken in kosten per persoon, deze kosten verschillen te veel per profiel of product. Wel kunnen we zien hoe we staan t.o.v. van de andere gemeenten in onze jeugdzorgregio. We zien dat van de 9 gemeenten, 7 gemeenten geconfronteerd worden met tekorten op jeugdzorg, waarvan 4 gemeenten aanspraak hebben gedaan op solidariteit. De kosten van de zorg zijn, doordat we allemaal de arrangementsystematiek hebben, vergelijkbaar. Het verschil is zichtbaar in de zorgzwaarte van de vragen van de cliënten. We zien een verschil in Steenbergen t.o.v. de vergelijkbare gemeenten in onze regio, Woensdrecht, Rucphen, Halderberge en in iets mindere mate de gemeente Moerdijk. Als we kijken naar deze gemeenten zien we dat er in de gemeente Steenbergen relatief vaak gebruik wordt gemaakt van dure en complexe zorg. Dit zien we ook terug in de gemeente Moerdijken Woensdrecht.

Landelijk is op dit moment ook het beeld dat er steeds meer gemeenten fikse tekorten hebben op de jeugdzorg. Het lijkt nu zichtbaar te worden dat het tempo van transformatie, niet gelijk loopt met het tempo waarin de bezuinigingen gerealiseerd moeten worden. Het CBS heeft recent de cijfers van 2017 naar buiten gebracht, waarin duidelijk werd dat het aantal jeugdigen dat jeugdhulp nodig hebben sinds 2015 is gestegen, van 366.000 naar 405.000 jongeren in 2017. Hierbij geldt de voetnoot dat dit voor een deel verklaard kan worden door het beter aanleveren van cijfers.

Zorg in Natura en PGB

11. Zorg in natura is een wijd begrip, heeft u vaste spelregels wat wel en wat niet tot zorg in natura mag behoren?
    Binnen onze verordening, beleidsplannen en inkoopstrategie is opgenomen wat we onder Zorg in natura rekenen. Alle ZIN wordt ingekocht en ingezet volgens onze arrangementstructuur. Wij zullen in de informatiebijeenkomst Sociaal Domein van 19 juni a.s. dieper ingaan op de systematiek die wij hebben ontwikkeld en de verschillen tussen de inzet van onze jeugdprofessionals en de specialistische jeugdhulp.

12. Betaalt de gemeente Steenbergen alleen de kosten van natura in een PGB of ook de meerkosten bij duurder ingekochte zorg?
    Zoals eerder aangegeven hebben wij de afgelopen jaren ingezet op zo min mogelijk PGB's. We bieden in ons stelsel de mogelijkheid om formele zorg, vaak geleverd door kleinere zorgaanbieders, ook via een contract met de gemeente in te zetten. Hierdoor zijn PGB's omgezet naar ZIN, zonder dat er veranderingen in zorg zijn gerealiseerd. In onze verordening is opgenomen dat een PGB niet hoger is dan de bedragen van ZIN.

13. Hoeveel % van de gelden gaat op aan toegekende PGB's?
    Zie het schema's hierboven, 12 %.

Onderstaande technische vragen zijn door de heer van Es van de VVD gesteld.

1. Er worden 3 bedragen genoemd van het in margine genoemde tekort: - Raadsmededelingen d.d. 5 en 24 april: € 1.421.000 - Brief (UM1802194) d.d. 28 maart aan portefeuillehouders van de regio: € 1.575.461 - Analyse tekorten, opgesteld door "voor de jeugd – west brabant west": € 1.601.010
Welk bedrag is juist?

In de jaarrekening 2017 zijn de volgende bedragen opgenomen:

Onderdeel	*Bedrag*
Tekort	*€1.497.000*
De netto bijdrage Solidariteit	*€ 692.000--*
Resultaat	*€ 805.000*

De verwarring over de diverse cijfers ontstaat doordat er in de regio een ander begrippenkader wordt gehanteerd. Het verschil in de jaarrekening ten opzichte van €1.421.000,-- wordt verklaard door de bijdrage die ook wij moeten leveren aan de andere gemeenten in de regio met een tekort.

2. De wethouder heeft verklaard dat het oude back office-systeem onvoldoende management informatie verschafte. Zonder twijfel was dit een reeds lang bekende situatie.
Waarom is in het verleden niet een extracomptabel/handmatig proces van kostenbewaking ingesteld? Heeft u deze omissie tijdig met de accountant besproken? Zo ja, welke maatregelen stelde hij voor c.q. heeft hij zelf genomen?
a)Begin 2016 zijn we overgestapt op een nieuwe systematiek voor het toewijzen en declareren van jeugdzorg. Halverwege 2016 werd duidelijk dat we met de inrichting van ons huidige systeem hier onvoldoende inzicht en sturing op hadden. We hebben geprobeerd om met wijzigingen aan het systeem de juiste werking en informatie te krijgen. Eind 2016 bleek dat ook de aanpassingen geen structurele oplossing zouden bieden. In de perspectiefnota 2017 hebben wij aangegeven een nieuw systeem te willen aanschaffen om deze problemen op te lossen. Op 1 november zijn we overgestapt op het nieuwe systeem.
b)We hebben in 2017 een excelbestand gehanteerd voor de arrangementaanvragen. Dat bestand is niet doorvertaald naar financiële gevolgen.
c)De accountant heeft wel gewezen op de ontoereikendheid van de oude applicatie. Maar heeft geen concrete inhoudelijke maatregelen voorgesteld.

3. Van de gemelde overschrijding is ruim € 1,2 miljoen "vanaf november 2017 betaald". Dit suggereert dat in de laatste twee maanden van dat jaar plotseling onverwacht grote bedragen zijn

uitgegeven.
Waarom heeft dat niet geleid tot alertheid en waarom vormde dit toen niet onmiddellijk aanleiding om een "winstwaarschuwing" aan de raad te verstrekken?
In die periode liepen een aantal grote zorgaanbieders achter met hun facturering, waardoor deze kosten niet eerder inzichtelijk waren. De maanden november en december hebben wij ons nieuwe back-officesysteem vooral ingericht en gebruikt om de zorg voor de cliënten zo goed mogelijk te kunnen realiseren. Wij hebben de tussenliggende periode ook gebruikt om extra controles uit te voeren of alle bedragen die gefactureerd zijn klopten.

4. Er zouden in 2017 veel meer verhuizingen hebben plaatsgevonden die gepaard gingen met belangrijke zorgkosten.
Wat is de verklaring van deze plotselinge stijging? Kunt u een vergelijking verstrekken t.o.v. het verleden en t.o.v. andere gemeenten?
We zien binnen de jeugdwet dit vaker gebeuren. Gezinnen verhuizen over de gemeentegrenzen heen. Dit betekent dat wij nieuwe gezinnen in zorg krijgen, maar ook dat er gezinnen die wij in zorg hebben naar andere gemeenten vertrekken. Er is geen plotselinge stijging van het aantal verhuizingen geweest in 2017. Maar we zien wel een algemene tendens van stijging van de complexe zorgvragen en daarmee de hoge kosten. Die ook zichtbaar was bij de gezinnen die van en naar onze gemeente zijn verhuist. Hierin is geen tendens of specifieke ontwikkeling te zien. Wij hebben u de informatie over verhuizingen gegeven om te schetsen dat het moeilijk te voorspellen is hoe groot de zorgvraag per jaar is. Excessen in zorgvraag zijn altijd mogelijk en kosten helaas vaak veel geld om de juiste hulp en ondersteuning te bieden

5. De verhuizing van één gezin resulteerde in een kostenpost van € 500.000. Wat is daarvan de verklaring?
Hoe groot is de kans dat dit vaker kan voorkomen? Heeft de gemeente een risico-analyse gedaan van de kans dat dergelijke gevallen zich nogmaals voordoen? Zo ja, zijn deze risico's dan budgettair ingedekt d.m.v. een voorziening of reservering?
Zie beantwoording van vraag 2 hierboven. De kosten jeugdzorg zijn moeilijk te voorspellen omdat het een open eind regeling is. En tegelijkertijd de zorgvraag erg verschillend is en kan variëren van moment tot moment. Een voorbeeld hiervan is een scheiding, dit is vaak een besluit dat grote gevolgen leidt bij jeugdigen. Een onderdeel waarop we een forse zorgvraag zien. Maar als dit een vechtscheiding wordt waarbij de rechter aan te pas komt, is deze zorgvraag en de financiële inzet nog vele malen hoger. Dit is moeilijk voorspelbaar.

We hebben in de risicoreserve een risico opgenomen van 1,2 miljoen met een kans van 50% dat het risico zich voordoet, om onverwachte gebeurtenissen te kunnen dekken.

6. In Steenbergen zou sprake zijn van een hoog gebruik van de geestelijke gezondheidszorg.
Is er sprake van een stijging t.o.v. het verleden en/of t.o.v. andere gemeenten? Zo ja, kunt u ons dan vergelijkende cijfers ter zake aanleveren.
Wanneer we kijken naar het gebruik van geestelijke gezondheid, kunnen we deze cliënten voornamelijk terug vinden in profiel 5 van onze arrangementsystematiek. Onderstaand vindt u een schema van de cliëntaantallen in deze profielen in vergelijking met de gemeenten in onze jeugdzorgregio.

Profiel 5

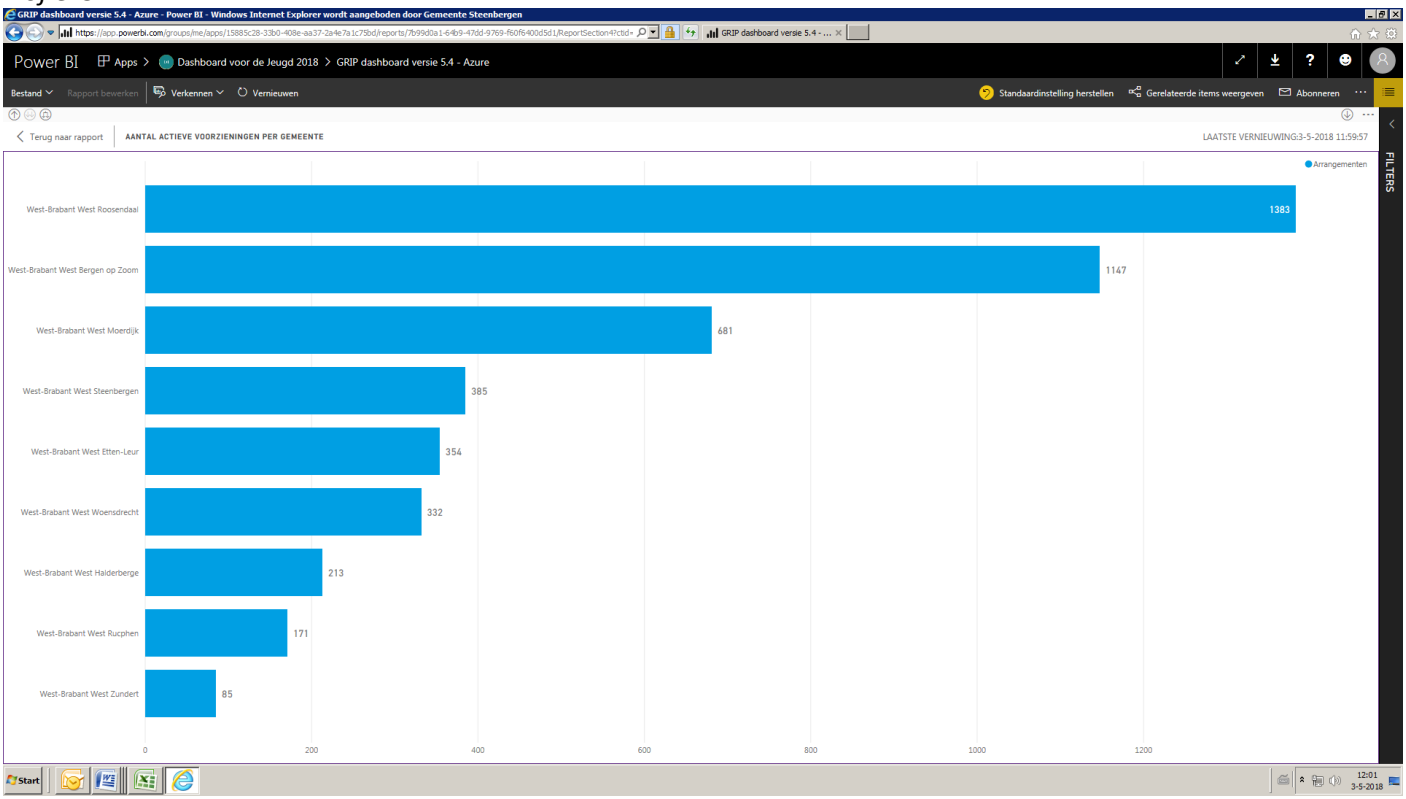

Aantal voorzieningen in profiel 5	Gemeente
1383	Roosendaal
1147	Bergen op Zoom
681	Moerdijk
385	**Steenbergen**
354	Etten Leur
332	Woensdrecht
213	Halderberge
171	Rucphen
85	Zundert
4751	*Totaal*

7. De journaalposten van de betalingen via ZorgNed konden niet automatisch worden doorgeboekt naar het centrale financiële systeem.

Als dit bekend was, waarom is dan niet besloten om (extracomptabel) een bewakingproces in te stellen ten einde de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de boekhouding te waarborgen?

We hebben bij de inrichting van de nieuwe processen vooral onze aandacht gevestigd op het leveren van goede zorg; het starten van arrangementen. Met de wetenschap van nu, hadden wij de aandacht beter moeten verdelen tussen de inhoudelijk en financiële kant van de inrichting van het Back-officeproces.

8. In uw raadsmededelingen wordt gewag gemaakt van de “solidariteitsregeling”, op grond waarvan mogelijkheden bestaan om het tekort te delen met de andere gemeenten.
Kunt u een korte beschrijving van deze regeling verstekken en aangeven op welke compensatiemogelijkheden u aanspraak meent te kunnen maken?
In 2015 – 2017 hebben de gemeenten in de jeugdzorgregio West Brabant West met elkaar afgesproken om onderling solidair te zijn bij het ontstaan van tekorten op bepaalde posten. Deze regeling is opgesteld omdat de gemeenten de onderlinge samenwerking belangrijk vinden om de jeugdzorg te kunnen transformeren. Maar nog belangrijker is de onzekerheid van de zorgvraag die op ons af zou komen in 2015. We kenden de doelgroep niet en hebben daarom met elkaar afgesproken om bij ontstane tekorten elkaar te ondersteunen. De regio heeft in het bestuurlijk overleg van 23 april besloten om de gemeente Steenbergen voor een bedrag van € 640.708,-- bij te staan.

9. Op 5 april stelde de wethouder dat hij begin maart op de hoogte is gebracht van dit tekort. Desondanks werd de raad pas op 5 april hieromtrent geïnformeerd. In de visie van onze fractie zijn twee uitgangspunten van wezenlijk belang, als het gaat om het tijdig informeren van de raad: - Relevante financiële tegenvallers dienen bij de eerste signalen aan de raad te worden gemeld. - Zeker gedurende een verkiezingsperiode dient de raad (als vertegenwoordiger van de inwoners) op de hoogte te zijn van de financiële situatie van de gemeente.
Wat was de reden van het besluit om deze informatie zo lang aan de raad te onthouden?
Dit is geen technisch vraag, de wethouder zal in zijn beantwoording bij de raadsvergadering van 7 mei hierop in gaan.